

Politikern och kapitalet

En studie av politiska karriärer efter Pierre Bourdieus teori
om habitus, fält och kapital

Fredrik Nikka
Markus Tervamäki

Luleå tekniska universitet
Samhällsvetenskapliga utbildningar
Statsvetarprogrammet C-nivå
Institutionen för Industriell ekonomi och samhällsvetenskap
Avdelningen för Samhällsvetenskap

Sammanfattning

Uppsatsen har behandlat politiska karriärer i Luleå kommun och på vilken basis rekryteringen till de centrala politiska posterna sker. Den teoretiska utgångspunkten för arbetet har varit Pierre Bourdieus teori om *habitus*, *fält* och *kapital*. Den går ut på att inom ett fält, som är ett socialt sammanhang där individer konkurrerar om någonting gemensamt, brukas olika sorters kapital för att avancera inom fältet. Ett kapital är vad som helst som tillskrivs ett värde av de ingående aktörerna i fältet. Habitus är de erfarenheter som individen har med sig i bagaget och det är detta som styr hur man kan nyttja de olika kapitalen.

Uppsatsens syfte är att bland lokala politiker i Luleå försöka identifiera olika kapital som är nödvändiga. Detta har skett genom en kvalitativ metod i form av djupintervjuer med åtta stycken förtroendevalda, där både aktiva och före detta politiker har intervjuats.

De frågeställningar som legat till grund för uppsatsen har varit följande:

- Vilka olika sorters kapital behövs för att avancera inom Socialdemokraterna i Luleå?
- Givet att det går att finna olika sorters kapital som behövs för att avancera inom partiet, leder då detta till en politisk likriktning bland politiker som innehar de centrala posterna?
- Givet att det går att finna olika sorters kapital som behövs för att avancera inom partiet, på vilket sätt artar sig den politiska rekryteringen? Handlar det om ett s.k. gatekeeper-system där endast de med rätt kapital kommer igenom eller handlar det om en sorts inskolning där man först efter inträdet formas och anammar de rätta kapitalen?

Utifrån det material som framkommit av intervjuerna har svar på framförallt den första och i viss mån den sista frågan delgivits. Två former av kapital, som de förtroendevalda ger ett värde, uppenbarar sig i materialet. Nämligen en förmåga att kunna knyta kontakter med andra människor eller som det i uppsatsen är benämnt, 'social kompetens'. Det andra kapitalet som är gångbart är en aktiv bakgrund i fackföreningsrörelsen, även kallad 'fackföreningskapital' i detta arbete. Den fackliga tillhörigheten uppenbarar sig även i den sista frågeställningen där det framkommer att majoriteten av de intervjuade har varit aktiva inom fackföreningsrörelsen och man kan se antydningar om ett gatekeeper-system.

Innehållsförteckning

Sammanfattning

1. Inledning	1
1.1 Syfte och frågeställningar	4
1.2 Metod	4
1.3 Material och avgränsningar	6
1.4 Disposition	7
2. Teoretiskt ramverk	8
2.1 Fält	8
2.2 Kapital	9
2.3 Habitus	10
3. Intervjuförfarandet	11
4. Analys	13
4.1 Frågor om bakgrund	14
4.1.1 Föräldrarnas sysselsättning	15
4.1.2 Utbildning	15
4.1.3 Föreningsverksamhet, engagemang i ungdomsförbundet	16
4.1.4 Arbete	17
4.1.5 Fackligt aktiv	18
4.1.6 Politisk uppväxtmiljö	18
4.1.7 Hur väcktes intresset för politiken?	19
4.1.8 Sammanfattning	21
4.2 Frågor om uppfattningar	22
4.2.1 Angående nomineringar	22
4.2.2 Kontacters betydelse för den enskildes karriär	23
4.2.3 Kontacters betydelse för en politisk karriär rent allmänt	25
4.2.4 Vilka egenskaper har varit viktiga för din karriär?	25
4.2.5 Vilka egenskaper är viktiga för en karriär rent allmänt?	26
4.2.6 Angående informella möten och kontakter	27
4.2.7 Stöps politiker i samma form?	28
4.2.8 Sammanfattning	29
5. Resultat	30
5.1 En idealtyp växer fram	31
6. Slutdiskussion	33

Källförteckning

Bilaga 1

1. Inledning

Traditionellt sett är partierna en dominerande kanal för politiskt inflytande i Sverige. Partierna har en viktig funktion i den svenska representativa demokratin. Att med ett förhållandevis fåtal människor (några hundra) i ett parlament, riksdagen, representera en hel befolkning är i stort sett praktiskt omöjligt. Partiernas roll är att för medborgarna presentera en sorts paketlösning, ett stort antal politiska frågor som genomsyras av en ideologisk röd tråd. Detta i syfte att vara representativ för så många som möjligt men en individ behöver inte ge sitt godtycke till alla förslag. För att partisystemet skall vara funktionellt krävs att tillräckligt många medborgare anser att i alla fall något av de partipolitiska alternativen är någorlunda representativa för individens uppfattning om hur samhället bör formos.

I Sverige har partierna mandat att representera folket via riksdagen och detta mandat är fastställt i regeringsformen. 3 kap 1 § lyder: "Riksdagen utses genom fria, hemliga och direkta val. Vid sådant val sker röstning på parti med möjlighet för väljarna att avge särskild personröst." 3 kap 7 § lyder: "Mandaten fördelas mellan partier. Med parti avses varje sammanslutning eller grupp av väljare, som uppträder i val under särskild beteckning".¹ Med mandat i 7 § avses mandatfördelningen till riksdagen.

I den svenska demokratin har således partierna formellt ensamrätt att representera medborgarna. Partierna präglas också av en dynamik mellan att å ena sidan vara ideologiskt stabila och erbjuda paketlösningar åt medborgarna men å andra sidan också vara föränderliga i enighet med opinioner. Det kan t.ex. uppstå situationer där en stark opinion för en sakfråga bildas men där inget befintligt parti ger stöd åt frågan. För att representera den grupp människor som pläderar för sakfrågan måste antingen ett befintligt parti ta till sig frågan eller ett nytt parti bildas. Noteras bör att detta inte avser något specifikt parti i Sverige idag utan snarare partier som en idealtyp. Man kan kortfattat säga att partierna präglas av en "top-down" och en "bottom-up" funktion, där top-down representerar den paketlösning som partiet erbjuder medborgarna och där bottom-up utgörs av partiets sätt att ta till sig opinionsströmningar.

---

¹ Internet 1

Det lokala självstyret, utöver riksdag och regering, har en viktig roll i den svenska demokratin och är även det fastställt i regeringsformen, bl.a. genom 1 kap 1 §: "[...] Den svenska folkstyrelsen bygger på fri åsiktsbildning och på allmän och lika rösträtt. Den förverkligas genom ett representativt och parlamentariskt statsskick och genom kommunal självstyrelse.[...]" och genom 1 kap 7 §: "I riket finns primärkommuner och landstingskommuner. Beslutanderätten i kommunerna utövas av valda församlingar. Kommunerna får taga ut skatt för skötseln av sina uppgifter."² I och med det kommunala självstyret förverkligas den svenska demokratin.³

I den svenska demokratin har även den lokala politiken stor betydelse också i det nationella perspektivet. Största anledningen till det är att riksdagens medlemmar skall representera hela landet. Sverige är indelat i 29 valkretsar som i princip följer länsindelningen. Stockholms län består av två, Skåne av fyra och Västra Götaland av fem valkretsar. Varje valkrets har ett visst antal mandat att fördela och dessa fördelas i proportion till valresultatet i riksdagsvalet.⁴ Det är partierna i varje län som nominerar sina kandidater till riksdagen och i t.ex. Socialdemokraternas fall är det partidistrikten i varje län som nominerar sina kandidater genom distriktskongress. Det är varje lokal avdelning, arbetarekommun, i sin tur som väljer vilka som ska representera i distriktsstyrelsen och distriktskongressen. Eftersom mandatet fördelas mellan valkretsarna kan således inte en politiker komma in i riksdagen utan att ha nominerats genom en lokal förening. Det är bara de medlemmar som har betalat medlemsavgift som är röstberättigade vid val av ombud till partikongressen. Detta betyder i praktiken att endast medlemmar nomineras eftersom det vore meningslöst att sända ett ombud som saknar rösträtt.⁵

Om det representativa svenska systemet är idealtypen, hur ser då verkligheten ut? Eftersom det representativa systemet resulterar i att ett fåtal individer representerar hela befolkningen är den intressanta frågan vilka som utgör detta fåtal? Har de ett gemensamt

---

² Internet 1

³ Petersson Olof, *Svensk Politik*, Stockholm: C.E. Fritzes 1993 s131

⁴ Halvardson Arne, Lundmark Kjell, Staberg Ulf, *Sveriges Statsskick*, Falköping: Almqvist & Wiksell 2000 s81 ff

⁵ Internet 2

beteende? Har de en gemensam bakgrund? Finns det särskilda egenskaper som premieras inom gruppen och hur skaffar de sig dessa egenskaper? Kort sagt, finns det en likriktning inom partier och hur artar den sig? Denna typ av frågeställning skall detta arbete behandla.

Genom Pierre Bourdieus teori om habitus, fält och kapital kan man studera om det krävs en viss uppsättning kapital för att kunna avancera inom ett politiskt parti. Detta för att klarlägga huruvida fenomenet politisk homogenisering förekommer i Sverige i den form som beskrivs genom Pierre Bourdieus kapitalbegrepp. Kortfattat kan Bourdieus teori beskrivas så att *fält* utgörs av ett avgränsat socialt sammanhang där det finns konkurrens om någonting gemensamt. Exempelvis det akademiska fältet där man t.ex. konkurrerar om tolkningsföreträde av människors världsbild. *Kapital* är värden och tillgångar som nyttjas inom fältet för att avancera. Kapital är allt som tillskrivs ett värde av individerna i fältet. Det kan röra sig om betyg, titlar och släktskap men även musiksmak, klädstil och värderingar. Kapital kan brukas både medvetet och omedvetet. Med *habitus* avses de sätt man tänker och agerar på och detta har formats under vår livstid. Det är vårt habitus som styr över vilka kapital som vi har tillgång till och hur de kan användas.

Bourdieus teori om habitus, fält och kapital lämpar sig väl till denna uppsats framförallt genom att kapitalbegreppet måste tillskrivas ett värde av de ingående aktörerna själva. I princip är den enda metoden att lokalisera de resurser som behövs för en politisk karriär genom att fråga de individer som har eller har innehaft centrala politiska positioner inom ett givet fält. Detta via intervjuer där man får ta del av individernas uppfattningar av vad som är av vikt eller ej. Bourdieus teori är därför inbjudande för denna metod för att den också baserar sig på aktörernas perceptioner.

1.1 Syfte och frågeställning

Syftet med uppsatsen ligger i att leta efter olika kapital inom det politiska fältet och detta utförs genom ett antal djupintervjuer med aktiva och före detta politiker inom Socialdemokraterna i Luleå kommun. Därefter kommer intervjuerna analyseras och en diskussion kring resultatet att hållas.

Uppsatsen kommer i huvudsak att utgå från följande frågeställningar:

- Vilka olika sorters kapital behövs för att avancera inom Socialdemokraterna i Luleå?
- Givet att det går att finna olika sorters kapital som behövs för att avancera inom partiet, leder då detta till en politisk likriktning bland politiker som innehar de centrala posterna?
- Givet att det går att finna olika sorters kapital som behövs för att avancera inom partiet, på vilket sätt artar sig den politiska rekryteringen? Handlar det om ett s.k. gate-keepersystem⁶, där endast de med rätt kapital kommer igenom eller handlar det om en sorts inskolning där man först efter inträdet formas och anammar de rätta kapitalen?

1.2 Metod

Metoden är kvalitativ och bygger på djupintervjuer⁷ med ett antal politiker inom ett parti i Luleå kommun. Detta då djupintervjuer är tidskrävande samt att ett godtagbart empiriskt material kräver att man avgränsar sig till *ett* socialt sammanhang och begränsar antalet intervjuer till ca tio stycken. Naturligtvis hade det varit intressant att jämföra olika partier och t.o.m. göra jämförelser mellan olika kommuner där olika politiska block är i

---

⁶ Gate-keeper är från början ett begrepp som används inom media och syftar till personer eller redaktioner som filtrerar nyhetsflödet och avgör vad som blir en nyhet eller inte. I denna uppsats representerar "grindvakten" den som filtrerar de olika kapitalformerna som eventuellt krävs för att göra politisk karriär. Hadenius, Stig; Weibull, Lennart. *Massmedier*. Stockholm: Albert Bonniers Förlag 2003 s341f

⁷ Svenning, Conny. *Metodboken*. Eslöv: Lorentz förlag 2000 s80f

maktposition men för närvarande är det inte genomförbart. Valet av parti faller på Socialdemokraterna helt enkelt för att de har och under en lång tid haft en ledande position i kommunen.

Både aktiva och före detta politiker kommer att intervjuas, vissa av dem har trappat ner men inte helt lämnat politiken. Anledningen till valet av båda kategorierna är att dessa intervjuer kan uppfattas som extra känsliga för sittande politiker och deras sanningshalt kan då ifrågasättas. Därför kan man anta att före detta politiker kan inta en mer ärlig hållning till intervjun. Detta behöver nödvändigtvis inte vara sant, utan är snarare en ren spekulering från författarnas sida. Man bör dock inte bortse från att detta kan vara en reell möjlighet. Därför är det intressant att jämföra svaren mellan aktiva och före detta politiker vilket är en anledning till att inte utesluta aktiva politiker som dataunderlag. I enighet med ovannämnda resonemang om sanningshalten i intervju svaren kan man anta att om svaren mellan aktiva och före detta politiker skiljer sig, kan man ifrågasätta sanningshalten hos de aktiva politikerna. På samma sätt kan man anta att sanningshalten är högre om svaren skulle överensstämma dessa två grupper emellan. Naturligtvis är detta beroende av vilka frågor som ställs och hur dessa besvaras och det är författarnas uppgift att försöka avgöra hur trovärdigt intervjuunderlaget är.

Valet av politiker faller på de som har eller har haft en maktposition inom partiet. Motiveringen är att uppsatsens syfte är att leta efter kapital som behövs för att nå en ledande position vilket innebär att de som borde ha störst kunskaper om vilka dessa kapital är finns hos de som har nått dessa positioner.

Nämnas bör att metoden bygger på människors uppfattningar och inte på mätbara fakta eller statistik, trots det är denna metod den enda metoden för att genomföra den här typen av undersökningar. En eventuell analys är strikt bunden av utfallet av intervjuerna. Bara för att en grupp individer uppfattar något på ett visst sätt behöver det inte betyda att ett fenomen existerar eller att det är de förväntade faktorerna som ger upphov till ett fenomen. För att kunna dra några som helst slutsatser krävs det således att man hittar

väldigt starka gemensamma nämnare, eftersom resultatet bygger på människors uppfattningar.

Intervjuerna grundas på ett antal grundfrågor och till dessa tillhörande följdfrågor. Tanken är att låta intervjuerna mer likna ett samtal där grundfrågan ställs först och sedan, beroende på hur mycket information som delgivits, har även följdfrågorna ställts. Nackdelen är att frågorna i varje intervju-session inte kommer att vara ställda på exakt samma sätt. Fördelen är antagligen att intervjun kommer att kännas mera avslappnad och naturlig vilket torde leda till mer ärliga svar på frågorna. Intervjuerna har spelats in för att underlätta både intervju-förfarandet och uppföljningen. Analysen inleds med att man först för över intervjuerna från ljud- till textformat. Redan här sker en filtrering av vad som är relevant material för det fortsatta arbetet. Sedan formas en matris med frågor och svar i syfte att åskådliggöra och överblicka dataunderlaget. Med denna matris som underlag kommer det att sökas efter samband och gemensamma nämnare bland svaren till frågorna. Detta kommer ibland att tydliggöras med passande citat men i huvudsak kommer svarens karaktär att beskrivas i generella drag.⁸

1.3 Material och avgränsningar

Det huvudsakliga materialet till uppsatsen kommer att bestå av primärkällor i form av data hämtade ur djupintervjuer med politiker i Luleå. Åtta intervjuer har genomförts. Eftersom materialet består av primärkällor i form av intervjuer där individernas förmodade uppfattningar om olika ting är styrande är det i princip omöjligt att framföra någon slags källkritik.

Som komplement till primärkällorna har sekundärkällor i form av litteratur och källor från Internet använts. Litteraturen har i huvudsak nyttjats för teoriansknytningen och utgörs av *Sociologi och Epistemologi* av Donald Broady. Utöver detta har *Sveriges Statskick* av Arne Halvardsson, Kjell Lundmark och Ulf Staberg studerats i viss

---

⁸ Svenning, Conny. *Metodboken*. Eslöv: Lorentz förlag 2000 s81f

utsträckning för bakgrundskapitlet samt *Metodboken* av Conny Svenning till metoddelen. Internetkällorna har använts för att skaffa kompletterande uppgifter som t.ex. regeringsformen. Olyckligtvis har inte några förstahandskällor i någon större utsträckning kunnat användas när det gäller Pierre Bourdieus teorier. Detta p.g.a. de olika begreppen varken preciseras eller presenterats tillsammans utförligt i ett eller några få verk. Därför kommer Donald Broadys tolkningar av kapital, habitus och fält att användas primärt i uppsatsen.⁹

Som tidigare nämnts kommer arbetet att behandla endast Socialdemokraterna i Luleå. Uppsatsens teoriansknytning kommer att bestå av Pierre Bourdieus teori om habitus, fält och kapital och således kommer inte andra teorier om politisk socialisering eller inskolning att användas.

Metoden kommer uteslutande att vara kvalitativ och basera sig på intervjuer eftersom det i princip är det enda sättet att kunna påvisa dylika fenomen. Eftersom uppsatsen behandlar politiska karriärer kommer intervjuerna att koncentrera sig på politiker som har eller har haft inflytelserika positioner inom partiet. Således kommer inte intervjuer att genomföras på 'gräsrotsnivå'.

1.4 Disposition

Uppsatsen är uppdelad i sex kapitel där det första kapitlet är det sedvanliga inledningskapitlet för en uppsats. Kapitel två är vikt åt teoriansknytningen och ger en nödvändig insyn i Bourdieus teori för denna uppsats. Kapitel tre behandlar intervjumetoden och förfarandet på djupet och kapitel fyra är en analys av intervjuerna. Det fjärde kapitlet är indelat i två underavsnitt där det första behandlar frågor om politikernas bakgrund och det andra om deras uppfattningar. I dessa avsnitt går de relevanta frågorna igenom var för sig med en tillhörande sammanfattning av mindre

---

⁹ Broady, Donald. *Sociologi och Epistemologi*. Stockholm: HLS förlag 1990 s7f

storlek. De bägge underavsnitten till kapitel fyra har varsin större sammanfattning. Motiveringen till att ha en sammanfattning på varje enskild fråga och underavsnitt är att det blir lättare att följa med i resonemanget än när man har en enda stor sammanfattning för alla frågor gemensamt. Det femte kapitlet är en slutgiltig redovisning av resultatet där svaren på frågeställningen kommer att besvaras. I det sjätte och sista kapitlet kommer författarnas tankar och reflektioner kring arbetet att presenteras i en slutdiskussion.

2. Teoretiskt ramverk

Det teoretiska ramverket kommer att bestå av Pierre Bourdieus teori om *habitus*, *fält* och *kapital*. Den kan beskrivas på följande sätt: Ett fält är ett socialt sammanhang eller en arena där individerna strider om något som är gemensamt. Det kan exempelvis vara ett företag eller ett parti. För att kunna avancera inom dessa fält behöver man en viss uppsättning kapital. Olika fält kräver olika kapital men det gemensamma för alla kapital är att dessa kan endast räknas som kapital så länge individerna i fältet tillskriver ett värde till kapitalet. Kapital skall ses som ett socialt förhållande. Utöver detta är varje individ utrustad med ett habitus. Habitus är kort och gott det sätt man förfogar över de olika kapitalen och habitus formas under ens livstid.

2.1 Fält

Ett socialt fält kan vara vilket socialt sammanhang som helst men alla sociala sammanhang är inte sociala fält. För att någonting ska benämnas som ett socialt fält, enligt Bourdieu, krävs att en avgränsad grupp individer och institutioner konkurrerar om något gemensamt. Inom ett socialt fält finns specialiserade individer och institutioner, en specifik art av symboliskt kapital som ligger till grund för de föreställningar som hyses av individerna och specifika vinster.¹⁰ I *Om televisionen* använder Bourdieu följande

---

¹⁰ Broady, Donald. *Sociologi och Epistemologi*. Stockholm: HLS förlag 1990 s270

förklaring till begreppet fält. ”Ett fält är ett strukturerat socialt rum, ett kraftfält – inom vilket det finns dominerande och dominerade och ständiga, permanenta relationer av inbördes ojämlikhet – som också är en skådeplats för strider syftande till att förändra kraftfältet eller bevara det i oförändrat skick. Inom denna sfär uppåddar var och en i sin tävlan med de andra den (relativa) styrka han förfogar över. Vilken bestämmer hans position i fältet och, som en följd därav, hans strategier”.¹¹

Ett exempel på ett socialt fält kan vara ett politiskt parti där olika individer eller grupperingar tävlar om politiskt inflytande. Individerna i partiet är således specialiserade genom deras ideologiska positionering och ideologin fungerar onekligen som ett socialt kapital inom ett parti.

I detta arbete kommer det specifika partiet att fungera som ett socialt fält och i huvudsak kommer tyngdpunkten att ligga i att söka efter olika slags kapital som krävs för att göra karriär inom partiet. Med att göra karriär avses ett avancemang inom hierarkin och att få ett ökat inflytande.

2.2 Kapital

Kapital är som tidigare nämnts värden eller tillgångar. Kapital kan komma i symbolisk eller ekonomisk form och det är framförallt den förstnämnda som Bourdieu tillskriver störst betydelse. Ett symboliskt kapital räknas som ett kapital så länge det tillskrivs ett värde av individerna i det aktuella fältet. Exempel på symboliskt kapital kan vara betyg, titlar, olika smak såsom klassisk musik eller punkrock, utrycka sig kultiverat i tal och skrift, machojargong, anseende, intresse och åsikter om det lokala idrottslaget o.s.v. Olika fält premierar och genererar olika slags kapital. En känd underavdelning till det symboliska kapitalet hos Bourdieu är kulturellt kapital. Det kulturella kapitalet avser t.ex. ’finkultur’, examina från respekterade lärosäten och att kunna utrycka sig väl i tal och skrift. Detta kapital är enligt Bourdieu det dominerande bland eliten i länder som t.ex. Frankrike. I sina studier har Bourdieu uppställt en rad undergrupper till symboliskt

---

¹¹ Bourdieu, Pierre. *Om televisionen*. Stockholm: Brutus Östlings Bokförlag Symposium 1998 s61

kapital såsom utbildningskapital (goda betyg, examina från ansedda skolor) och vetenskapligt kapital (anseende inom forskarvärlden). En annan kapitalform som Bourdieu skiljer från symboliskt kapital är socialt kapital (inte att förväxlas med Putnams sociala kapital) som avser förhållanden, relationer och släktskap.¹²

2.3 Habitus

Med Habitus avses *system av dispositioner* som tillåter människor att handla, tänka och orientera sig inom den sociala världen. Habitus formas under ens livstid av sociala erfarenheter, kollektiva minnen, sätt att röra sig och tänka o.s.v. Tanken är att vår föreställning om den sociala världen styrs av det liv vi hittills har levt och vårt habitus bidrar till att den sociala världen reproduceras eller i vissa fall, om människors habitus och den sociala världen inte överensstämmer, förändras.¹³ Kort sagt formas människan av omgivningen och när hon agerar i enighet med sina erfarenheter, som är formade av miljön, blir handlingen en del av omgivningen. Således reproduceras den sociala världen av individernas handlingar. Ett hypotetiskt exempel kan vara en buss inom kollektivtrafiken där det finns en norm att alltid sätta sig ensam så långt det är möjligt. Varje individ som tar till sig den här normen och sätter sig ensam reproducerar således detta beteende och blir ytterligare en 'bricka i spelet'. Om ett antal individer i sin tur börjar bryta mot den här normen och sätter sig bredvid andra människor kan den gamla normen komma att förändras om ett tillräckligt antal individer gör det. Individernas habitus överensstämmer inte med den sociala världen i detta fall. I slutändan har man således en ny norm med ett nytt beteendemönster som reproduceras.

---

¹² Broady, Donald. *Sociologi och Epistemologi*. Stockholm: HLS förlag 1990 s171f

¹³ Broady, Donald. *Sociologi och Epistemologi*. Stockholm: HLS förlag 1990 s228

3 Intervjuförfarandet

Som tidigare nämnts har en kvalitativ metod i form av djupintervjuer valts till detta arbete. Motiveringen är att det i princip är det enda tillvägagångssättet när det gäller att identifiera kapital. Vissa sorters kapital går naturligtvis att kvantifiera via statistik, såsom betyg och titlar men eftersom ett kapital måste tillskrivas ett värde av individerna i fältet för att räknas som ett kapital kan man inte förlita sig enbart på statistik. Statistiken är mer lämplig för att hitta bakgrundsfaktorer som format ens habitus som i sin tur påverkar hur man kan använda sig och värdera olika kapital. Syftet med intervjuerna har alltså varit att leta efter kapital genom att påvisa faktorer som tillskrivs ett värde, när det gäller att göra politisk karriär, hos de intervjuade.

Eftersom uppsatsen består i att söka efter vilka kapital som behövs för att göra politisk karriär har urvalet av politiker helt och hållet utgjorts av personer som har innehaft högre poster. Detta innefattar politiker på kommunal, regional och riksnivå där den gemensamma nämnaren är att politikerna härstammar från Luleå och har börjat sin klättring via S-föreningar i Luleå. Således är inte politiker på gräsrotsnivå intressanta eftersom man kan anta att de inte har samma erfarenheter och insikter av vad som krävs för att göra karriär. Att syna ett sådant material skulle enbart bestå av spekulationer och gissningar.

Som tidigare nämnts har urvalet också bestått av aktiva och tidigare aktiva politiker. Dels för att gardera sig mot ett eventuellt problem med sanningshalten i svaren bland de aktiva politikerna. Resonemanget är att de nu sittande förtroendevalda kan uppleva frågorna mer känsliga än vad de politiker som gjort bokslut kan tänkas anse. En sittande politiker har antagligen mer att förlora i att 'svara fel' än vad en före detta politiker har.

Generationsfaktorn har också påverkat urvalet eftersom det kan vara intressant att spåra skillnader bland politiker som sitter idag gentemot politiker som varit aktiva för ett par decennier sedan. Initialt var tanken också att få en jämn fördelning som möjligt mellan könen. Tyvärr kunde detta inte förverkligas dels för att några kvinnor avböjde p.g.a. hälsoskäl och andra inte var anträffbara. Urvalet till den här uppsatsen består av åtta

politiker, två kvinnor och sex män. Det rör sig om politiker som har varit kommunalråd eller ordföranden i nämnder vid en viss tidpunkt. En har representerat länet i riksdagen och en annan har varit vice ordförande i en nämnd. Politikernas ålder varierar, där den äldsta är född på 1920-talet och den yngsta på 1970-talet. Utöver det är en född på 30-talet, fyra på 40-talet och en på 50-talet.

De förtroendevalda som idag är ordförande har kontaktats via telefon. Resterande har först kontaktats via brev och därefter via telefon. Intervjuerna har genomförts antingen i politikernas bostäder eller deras tjänsterum och i enlighet med Vetenskapsrådets fyra grundkrav för forskningsetiska principer: Informationskravet, samtyckeskravet, konfidentialitetskravet och nyttjandekravet.¹⁴ Intervjuerna har spelats in på en diktafon i digitalformat där den längsta intervjun var 101 minuter och den kortaste 50 minuter. Resterande intervjuer hade en längd mellan 60 och 70 minuter. Den totala intervjutiden på de åtta intervjuerna var 9 timmar och 23 minuter. Intervjuerna har sedan överförts till textformat och där har den första filtreringen av vad som är relevant skett.

Uppskattningsvis genererar 60 minuter intervju ca 15 sidor text vilket i detta fall skulle gett ett sammanlagt material på ca 140-160 sidor. I och med att ett urval av vad som är av vikt har gjorts reducerades sidantalet till 68.

Grunden för intervjuerna har varit ett antal grundfrågor med tillhörande underfrågor som använts i den utsträckning de har behövts. Frågorna har även ställts på olika sätt beroende på hur samtalen har utvecklats. Syftet med detta har varit att få intervjun att mer likna ett naturligt samtal. Nackdelen är att materialet blir ganska omfattande och kan komma att innehålla mycket irrelevant fakta. Fördelen är att den intervjuade svarar mer spontant och ärligt på frågorna. Risken att frågorna blir ledande är även mindre än om man ställer fasta frågor med korta svarsalternativ, som Ja och Nej. En annan nackdel med att föra sådana här typer av intervjuer i samtalsform är att svaren kan bli svårare att tyda men å andra sidan om man lyckas med det blir det desto mer informativt. Under intervjuerna har även

---

¹⁴ Vetenskapsrådet, *Forskningsetiska principer inom humanistisk- samhällsvetenskaplig forskning*. Stockholm 2002 s6

en del frågor som inte var påtänkta initialt ställts där en del av dem enbart har varit gällande för en intervju medan vissa frågor har ställts i flera intervjuer.

Efter att ha överfört intervjuerna till textform har en matris uppställts där det framkommer hur varje individ har svarat på de olika frågorna. Detta i syfte att lättare kunna överblicka hur de förtroendevalda har svarat. Även här har en gallring genomförts där de för arbetet relevanta frågorna och svaren har redovisats. Eftersom frågorna sällan ställts exakt likadant är frågorna som redovisas i matrisen en generalisering av alla frågor som behandlar det specifika ämnet. Till exempel har olika frågor ställts om falanger inom partiet såsom: *"Men du har varit med om falangbildningar"?* *"Känner du av att det finns falangbildningar på informell basis"?* *"Förekommer det mycket falanger"?* Dessa har i matrisen sammanfattats med rubriken *"Om falanger"*. Det viktiga med matrisen är inte att sammanfatta exakt hur frågorna har ställts utan syftet med matrisen är att skapa en överblick hur politikerna har svarat på en viss typ av frågor för att underlätta analysförfarandet. Matrisen presenteras i Bilaga 1. Däremot kommer inte de frågeblad som har utgjort basen till intervjuerna att presenteras då frågorna under intervjuernas gång har reviderats och vissa nya frågor tillkommit. Det har även visat sig att alla frågor som ställts icke har haft relevans för uppsatsen. Däremot kommer de frågor med tillhörande svar som uppvisar samband och har relevans att presenteras i analysen. Där kommer exempel på frågor och svar att presenteras i form av nyckelcitater. Märk väl att det inte kommer att refereras till vem som har sagt vad, varken i analysen eller matrisen eftersom syftet med arbetet inte är att syna enskilda politiker. Uppsatsen skall istället leta efter olika kapital som är generella eller gemensamma för flertalet politiker.

4 Analys

Eftersom arbetet bygger på individers förmodade uppfattningar som i sin tur bygger på deras erfarenheter måste man ta i beaktning att det är just uppfattningar och inte nödvändigtvis fakta det rör sig om. För att kunna dra slutsatser måste sambanden bland intervjudatan vara stark. Det räcker således inte att individerna svarar jakande med en

viss tvekan för att kunna hävda att en viss företeelse förekommer. Om däremot många svarar tvekan men med liknande motivering eller förklaring kan man anta att ett samband finns. Vissa svar kommer dock att vara svårare än andra att tolka. En analys av alla frågor i matrisen kommer att genomföras oavsett om det finns samband svaren emellan eller ej. Ett resultat behöver nödvändigtvis inte bestå av att man har identifierat en kapitalform utan ett nollresultat är också ett resultat. Därför kommer hela matris materialet att studeras. Märk väl att frågorna sällan har ställts på *exakt* samma sätt, utan små variationer förekommer genomgående under hela intervju förfarandet men andemeningen har hela tiden varit densamma. Exempel på avvikelser är: *"Berätta lite om din uppväxt"*, och *"Berätta om din uppväxt"*, eller *"Tror du det är viktigt med kontakter rent allmänt för karriären"*? och *"Hur viktig anser du kontakter är för en politisk karriär"*? Som synes är frågorna något olika ställda men söker efter samma sak. Att frågor ställs på olika sätt är naturligt för sådana här typer av intervjuer som utövas mer som ett samtal.

4.1 Frågor om bakgrund

Hit hör frågor som har behandlat de intervjuade individernas bakgrund såsom födelseort, skolgång, föräldrarnas sysselsättning, föreningsverksamhet, arbeten, fackligt engagemang o.s.v. Frågorna gällande politikernas bakgrund har ställts på olika sätt där utgångspunkten har varit två stycken huvudfrågor: *"Berätta lite kortfattat vem du är och vad du gör/har gjort inom politiken"*, och *"Berätta lite om din uppväxt"*. Beroende av hur informativa svaren har varit på frågorna har en del kompletteringsfrågor varit tvungna att ställas, vissa frågor reviderats och i vissa fall strukits.

4.1.1 Föräldrarnas sysselsättning

Det intressanta är till att börja med att bara tre politiker överhuvudtaget nämner sina mödrar i sammanhanget, alla nämner däremot sina fäder¹⁵. Den gemensamma nämnaren här är att nästan alla kommer från en arbetarfamilj där sju av åtta fäder har haft arbetaryrken och en har varit ordförande i en politisk nämnd. Till arbetaryrkena hör i det här fallet vägarbetare, grundmontör, lantarbetare, reparatör, skogsarbetare och två stycken som har varit järnverksarbetare. De tre mödrar som nämnts har alla verkat som hemmafruar där en även har arbetat som sjuksköterska och i en skolbespisning. Man kan anta att de övriga har även de varit hemmafruar eftersom ingen profession har nämnts.

I princip alla verkar ha en arbetarbakgrund vilket är intressant med tanke på deras partitillhörighet till SAP.

4.1.2 Utbildning

Alla politiker har en grundutbildning, antingen i form av folkskola eller grundskola beroende på deras ålder. Två stycken har slutfört en skolutbildning genom grundskolan och resterande sex via folkskolan, där längden på utbildningen varierat mellan sex och nio år. Två stycken individer har enbart gått en så kallad grundutbildning och fyra stycken har utöver detta en yrkesutbildning i ryggen. Två personer har en teoretisk gymnasieutbildning, i ena fallet realskolan, där båda har gått en naturvetenskaplig inriktning. Två stycken har högskoleexamen. Den ena har fil. Kand. i konstvetenskap, svenska och pedagogik. Den andra är utbildad genom militärhögskolan. En tredje individ har ett antal högskolepoäng i diverse ämnen men ingen examen.

När det gäller övrig utbildning har nästan alla genomgått utbildningar genom politiken där fem stycken nämner ABF. Utöver detta nämner tre politiker andra instanser för

---

¹⁵ Enligt Yvonne Hirdman förvärsarbetade ca 40% av kvinnorna i Sverige år 1950. Hirdman, Yvonne. *Den socialistiska hemmafrun och andra kvinnohistorier*. Stockholm: Carlsson Bokförlag 1992 s200f

utbildning såsom, utbildningar inom föreningslivet, utbildningar genom partiet och LO vid sidan av ABF.

De slutsatser som kan dras av politikernas utbildningsnivå är att de flesta ej har genomgått högre studier, sex av åtta, utan istället rör det sig om yrkesutbildningar och en grundutbildning som alla har genomfört. När det kommer till övrig utbildning har i princip alla, sju av åtta, blivit skolade genom partiet, oftast i form av ABF-cirklar eller kurser. Detta är knappast anmärkningsvärt med tanke på att ABF är grundat av Socialdemokraterna.¹⁶

4.1.3 Föreningsverksamhet, engagemang i ungdomsförbundet

Denna fråga behandlar huruvida politikerna har varit engagerade i diverse föreningar som ung, ungdomsförbundet inräknat. Materialet är för den här frågan väldigt utspritt och inga direkta samband går att påvisa. Hälften har varit mindre eller inte alls aktiva där en har varit passiv medlem i SSU, två har varit med i IOGT varav en mot sin vilja. På den sista förekommer inga uppgifter om föreningsverksamhet.

Den andra halvan består av personer som varit med i diverse föreningar såsom ordförandeskap i elevrådet, scouterna och Kamratposten. Två av dessa har varit aktiva i SSU där båda har innehaft ordförandeposter i SSU, den ena på lokalnivå och den andra på distriktsnivå och i förbundsstyrelsen. Utöver denna indelning på politiker som varit antingen verksamma eller överksamma i olika föreningar har tre stycken varit medlemmar i Unga Örnar varav en har varit ordförande för Unga Örnar på distriktsnivå.

Inga direkta samband mellan tidigare föreningsverksamhet och en politisk karriär framkommer i materialet eftersom bara hälften av politikerna har varit aktiva. Däremot kan samband ses bland de aktiva då tre av fyra har innehaft en ledamotspost i kommunstyrelsen. En möjlig förklaring till detta kan vara att två av dessa har varit

---

¹⁶ Internet 3

ordförande i SSU, antingen på lokal- eller distriktsnivå. Med materialet som används i uppsatsen som grund är det svårt att bedöma hur pass viktig roll medverkan i SSU har för en politisk karriär. Detta p.g.a. att vissa individer är så pass gamla att det inte har funnits möjlighet att delta i SSU. Det är alltså helt omöjligt att se huruvida dessa personer hade varit med i ungdomsförbund eller ej om ett sådant hade existerat när de var unga. Man kan anta att ett engagemang i SSU har inverkan för den fortsatta politiska karriären. Förmodligen har en ordförande i SSU fördelar i moderpartiet och exempelvis framkommer det i intervjuerna att den politiker som suttit i förbundsstyrelsen för SSU har gjort det med personer som Göran Persson, Margot Wallström, Jan Nygren och Anna Lindh.

4.1.4 Arbete

Av alla tillfrågade har ingen arbetat som egen företagare. De yrken som är representerade är allt ifrån lokmästare, murare och elektriker till lärare, förvaltare och yrkesofficer. Anmärkningsvärt är att av alla åtta så har tre stycken arbetat på samma arbetsplats, nämligen SSAB, tidigare NJA. Hälften av urvalet har haft arbetaryrken och hälften har haft tjänstemannayrken. En av personerna har varit verksam som både och. Först i egenskap av murare och sedan i egenskap av förvaltare åt HSB.

Ett klart samband mellan politikernas profession och deras föräldrars profession kan ses i att ingen av dessa har varit egenföretagare utan samtliga har verkat som antingen arbetare eller tjänsteman. Dock har inte alla förtroendevalda fört vidare sina nedärvda klasstillhörigheter utan tre stycken har gått från en arbetarbakgrund till ett tjänstemannayrke. En person har haft tjänstemannabakgrund och har sen själv varit verksam som tjänsteman i egenskap av lärare och rektor. Ett annat starkt samband som kan skönjas är det faktum att tre av åtta individer har arbetat på SSAB. Med tanke på alla de olika yrkesval som man kan göra kan man anta att tre av åtta intervjuade på samma arbetsplats påvisar ett ganska starkt samband.

4.1.5 Fackligt aktiv

Sju av åtta stycken har varit aktiva inom fackföreningsrörelsen. Sex av sju aktiva har varit aktiva inom ett förbund tillhörande LO. En politiker har varit aktiv i ett förbund som verkar inom SACO. En förtroendevald har först tillhört ett LO-förbund för att sedan gå över till ett TCO-förbund. Tre av de i fackföreningarna aktiva politikerna har varit aktiva i Metall.

De samband som går att påvisa men som knappast är anmärkningsvärda är att de flesta har varit aktiva inom olika LO-förbund. De tre som har varit anställda på SSAB/NJA har varit anslutna och aktiva i Metall vilket heller knappast är uppseendeväckande.

4.1.6 Politisk uppväxtmiljö

Hit hör frågor om huruvida föräldrarna var politiskt aktiva eller ej och ifall det diskuterades politik i hemmet under uppväxten. Ingen av dessa frågor var från början tilltänkta att ingå i intervjun utan dessa frågor har spontant växt fram under samtals gång. Dessa frågor har inte ställts till samtliga intervjuade. Bland vissa politiker har det av olika skäl inte framkommit om föräldrarna varit politiskt engagerade eller ej.

Endast en av de åtta förtroendevalda har haft föräldrar som varit politiskt aktiva och detta i egenskap av en far som varit ordförande i en fritidsnämnd. En har haft aktiva politiker i släkten men inga uppgifter om familjen förekommer. I två fall saknas uppgifter om huruvida föräldrarna varit politiskt engagerade eller ej men antagligen har de inte varit det. Man kan anta att det vore troligt att nämna om ens föräldrar varit politiskt aktiva. Fyra stycken politiker har svarat att de inte har haft aktiva föräldrar.

På frågan om det diskuterades politik i hemmet finns det i materialet uppgifter från sex stycken förtroendevalda. Av dessa sex har tre svarat att det inte diskuterades politik i hemmet och tre stycken har svarat att det diskuterades politik i hemmet i stor utsträckning. Två av dessa har svarat att det förekom politiska diskussioner i hemmet men inte bland familjemedlemmarna. I ett av fallen diskuterade man politik inom släkten och i det andra fallet genom gäster till familjen. Båda hävdar att det pratades mycket politik i hemmet trots att föräldrarna inte var delaktiga.

Det förekommer inga starka samband mellan en politisk karriär och en politiskt uppväxtmiljö. Endast en av de utfrågade hade en aktiv förälder men i tre andra fall diskuterades det politik i hemmet vilket leder till att hälften av de intervjuade hade kontakt med politik i någon form i hemmet. Det är dock svårt att värdera vad de enskilda politikerna uppfattat som politisk diskussion. Det kan te sig så att det, bland de som svarat Nej, ändå förekommit politiska diskussioner i samma utsträckning som det har gjort hos de som har svarat Ja. Skillnader kan förekomma i hur de tillfrågade individuellt har värderat relevansen i de politiska diskussionerna, om de nu fanns. Alltså, två familjer kan ha diskuterat samma saker men bara en av de förtroendevalda har uppfattat det som politiska diskussioner. Hade det i intervjuerna framkommit att en klar majoritet hade svarat jakande på frågan hade man kunnat tala om ett samband mellan en politisk karriär och en politisk uppväxtmiljö.

4.1.7 Hur väcktes intresset för politiken?

En politiker ansåg att det var ett tidigt miljö- och samhällsengagemang som ”triggade” steget in i politiken. Två av politikerna ansåg att det var en specifik utrikespolitisk fråga som väckte det politiska intresset. I ena fallet var det Israel-Palestinafrågan, i det andra fallet rörde det sig om Sovjetunionens ockupation av Tjeckoslovakien 1968.

Fem stycken förtroendevalda nämner fackföreningen, i olika grad, som utgångspunkt för intresset. Två av dessa ansåg att facket var otillräckligt i att driva igenom beslut vilket ledde till ett partipolitiskt engagemang. På frågan svarade den ena:

”Det var via facket i huvudsak. Även senare genom partiet men med facket som bas”, och den andra svarade: ”Jag konstaterade att man inte kunde driva alla frågor fackligt. Att en del frågor var man tvungen att driva politiskt”.

Bland de övriga tre som nämnt facket sa personerna följande:

”Man blev engagerad politiskt. Mycket genom facket, det var nog facket som drev in mig, lurade in mig i det så att säga. Så det var inte direkt den politiska föreningen som fick mig att börja engagera mig”;

”Man kan säga att när jag började med den fackliga delen så såg jag att man sitter ihop på nåt jäkla vis. Det är ju så att hela LO och hela den här historien, man liksom omedvetet trycks in i den här fällan”;

”Ja det har ju börjat egentligen i det lilla, och så fackligt jobbade man och så jobbade man lite politiskt, man blev med i Metalls socialdemokratiska fackklubb, det är ju den politiska grenen fristående, man började, man fick något småuppdrag undan för undan”.

En av politikerna nämner olika källor till intresset utöver facket, bl.a. frågan om nattdagis, sjukvårdsfrågor, politiska diskussioner i hemmet och en mentor i sin S-förening som varit inspirerande.

De samband som kan skönjas är att facken verkar ha varit en arena som har väckt ett politiskt intresse. Fem av åtta nämner facket som antingen startpunkt för intresset eller en viktig faktor i att utveckla intresset. Det intressanta är att tre av de fem som nämner fackföreningarna vittnar om att man nästan ’halkat in’ i politiken med citat som:

”Det var nog facket som drev in mig, lurade in mig i det”, eller ”man liksom omedvetet trycks in i den här fällan”.

4.1.8 Sammanfattning

Frågorna om politikernas bakgrund berör i huvudsak deras habitus eftersom deras uppväxtmiljö, utbildningar, yrken, föreningsengagemang o.s.v. påverkar deras sätt att förhålla sig till olika sorters kapital. Vissa delar av individernas habitus såsom fackligt engagemang eller arbetarbakgrund kan fungera som ett symboliskt kapital. Detta går dock inte att påvisa i detta kapitel eftersom ett kapital måste tillskrivas ett värde av de ingående aktörerna i fältet för att kunna erkännas som just ett kapital. Då detta kapitel behandlat frågor om de förtroendevaldas bakgrund och inte deras värderingar finns inga indikationer på kapital. Nästa kapitel kommer att behandla politikernas värderingar och uppfattningar och kommer förhoppningsvis att kunna konstatera förekomsten av olika kapital inom det aktuella fältet.

Det första gemensamma för den här gruppen intervjuade ligger i att nästan alla, sju av åtta, har en arbetarbakgrund. Ingen har haft en företagsägare som förälder, vilket är intressant då ingen av politikerna själva har lämnat arbetare- eller tjänstemannasektorn. Man kan således dra den slutsatsen att en arbetarbakgrund inte tycks vara en nackdel för att göra karriär inom SAP i Luleå. En anledning kan vara att SSAB finns i staden och är och har varit en stor arbetsgivare. SSAB: s inflytande märks i intervjuunderlaget i att tre stycken av de åtta har varit anställda på fabriken. Detta leder in till det starka sambandet mellan fackligt engagemang och en politisk karriär i Luleå, där sju av åtta har varit aktiva i fackföreningar, varav sex stycken i ett LO-förbund. Här kan man heller inte anta att ett fackligt engagemang är en belastning utan snarare en tillgång. Att Metall har ett starkt inflytande i en stålstad som Luleå märks i att de tre som varit anställda på SSAB har inlett sina politiska karriärer genom facket. Man kan följdaktligen skönja att arbetarrörelsen har varit viktig för partiet när det gäller rekrytering till centrala poster, dels genom de förtroendevaldas arbetarbakgrund men även deras facktillhörighet och intresse till dessa.

Gemensamma nämnare utöver detta är att det inte krävs någon högre utbildning för att göra karriär eftersom endast två har högskoleexamen. Ett tidigare föreningsintresse verkar inte heller vara av någon större vikt för ens fortsatta avancemang då endast hälften varit aktiva medlemmar i ungdomsförbund och diverse andra föreningar som t.ex. Unga Örnar. Ett aktivt medlemskap i SSU verkar inte vara en nödvändighet men kan förmodligen inte ses som en nackdel då två av politikerna tidigare har varit ordförande på lokal- eller distriktsnivå. En politisk uppväxtmiljö kan inte ses som ett nödvändigt kapital eller influens eftersom fyra av åtta individer inte har uppvisat tecken på någon nämnvärd sådan.

4.2 Frågor om uppfattningar

Det här avsnittet behandlar frågor om politikernas uppfattningar om vilka egenskaper som är essentiella för en politisk karriär, hur pass viktiga kontakter är, hur och varför de har blivit nominerade till sina uppdrag o.s.v. Allt detta i syfte att identifiera olika sorters kapital som är gångbara i det politiska fältet. Frågorna har också här, i likhet som i kapitel 4.1, ställts på olika sätt men där innebörden varit densamma.

4.2.1 Angående nomineringar

Hit hör frågor om hur de förtroendevalda har blivit nominerade till olika poster. Några exempel på hur frågorna har ställts är: *”Hur gick det till när du fick ditt uppdrag?”* *”Var du själv aktiv när du blev nominerad?”*

Ingen av det åtta nämnde att de själva varit initiativtagare till nomineringarna utan i samtliga fall har det först blivit tillfrågade av andra om de velat ställa upp. Tre stycken av de tillfrågade har uppgett att de vid ett tillfälle själva varit aktiva för att bli valda till posten efter att ha nominerats. En av politikerna svarade på frågan: *”Var du aktiv själv för att få den posten?”* gav följande svar:

”Ja det är klart, ville jag så ville jag, jag ställde ju upp, de frågade om de fick nominera mig som xxx, det får ni gärna göra”. En annan förtroendevald sa angående nomineringarna: ”Ja, fast då hade jag ju liksom arbetat fram mig, så då hade jag ju en hyfsad ställning även ute i S-föreningarna och bra relation till facket. Det var som en promenadseger, jag var vice och så avgick den som var ordförande, och då kändes det naturligt alltså”.

Liten konkurrens om en post är något som flera av de intervjuade nämner, nämligen tre stycken. En politiker uppfattar att han/hon blivit nominerad p.g.a. andras lathet. Två stycken menar att de har halkat in eller känt sig framknuffade till positionerna. Fyra stycken politiker nämner betydelsen av kontakter när det gäller den här frågan. Tre stycken av dessa anser att kontakter varit viktiga och en fjärde anser att det har haft en viss betydelse. De tre individer som varit Metallanslutna har nominerats av fackföreningens S-fackklubb.

Det är anmärkningsvärt att ingen har ansett sig vara initiativtagare till att bli nominerade till olika poster med tanke på de positioner de har nått i sina karriärer. Behovet av kontaktnät verkar vara till viss del viktigt eftersom hälften av de intervjuade nämner det i sammanhanget.

4.2.2 Kontacters betydelse för den enskildes karriär

Detta avser de förtroendevaldas uppfattningar om kontacters betydelse för deras politiska karriärer samt i vilken utsträckning de har blivit motverkade av andra politikere kontaktnät. Dessutom har det i vissa intervjuer ställts frågor om falangbildningar inom partiet.

Endast en av de tillfrågade ansåg att kontakter inte var av betydelse för karriären:

”Egentligen inte, för att jag är en sån som inte bryr mig om de här med att klappa på axeln och skaffa mig kontakter. Det gör jag faktiskt inte. Utan går det inte med den jag är och vad jag säger, då får det vara”.

En politiker har sagt att kontakter endast spelat en viss roll medan de sex övriga anser att kontakter har varit gynnsamma för karriären:

”Det är helt avgörande, inte bara kontakter i partiet... utan både kontakter inom partiet och bland väljarna”;

”Jo, det är självklart att det är otroligt viktigt att ha personliga kontakter. Det beror också på hur man odlar de kontakterna”;

”Det tror jag definitivt, alltså personkontakter i form av relationer, förtroende bland mina kompisar och övriga medlemmar, jag skulle inte ha blivit vald om jag bara var känd i Luleå”.

När det gäller frågan om de har blivit motverkade någon gång svarande samtliga jakande:

”Jo, det känner vi ju, den politiska miljön är ju inte den snällaste i världen”;

”Jodå, det har jag också känt när jag haft någon kandidat som dem vill lansera istället för mig[...] och metoderna är ju häpnadsväckande, allt ifrån ryktesspridning till baktaleri”.

Angående fallanger så har frågan framkommit vid sex stycken intervjuer. Samtliga av de sex har svarat att det har förekommit mer eller mindre. En nämner att det har varit lite falangbildningar, två stycken att det har varit mycket och de resterande tre påpekade att det förekommer men utan att lägga en värdering i vilken omfattning.

Merparten av politikerna ansåg att de har haft hjälp av kontakter i sina karriärer vilket i sig inte är anmärkningsvärt eftersom nomineringar och beslut fattas gemensamt i det politiska fältet. Man kan anta att politikernas uppfattningar om kontakter kan vara ett resultat av att ha arbetat inom ett socialt sammanhang, till skillnad från ett yrke där man verkar ensam och inte känner av en gruppdynamik på samma sätt. Därför är det svårt att bedöma kontakternas betydelse enligt den första frågan. Däremot påvisas dess betydelse i den andra frågan där alla har känt att en annan politiker, någon gång, har använt sig av kontaktnät för att motverka de som deltagit i intervjuerna. Här har det synliggjorts hur kontakterna har lyfts, från att vara en social relation, till att vara ett instrument för att uppnå positioner och inflytande inom fältet. Att det har förekommit falangbildningar är naturligt om man anser sig ha blivit motverkad av andra politiker.

4.2.3 Kontacters betydelse för en politisk karriär rent allmänt

Denna fråga berör politiska kontacters roll för en politisk karriär rent allmänt. Syftet med den här frågan var att kunna jämföra politikernas syn på kontakter vad det gäller deras egna karriärer med deras syn på kontacters inverkan för en politisk karriär generellt.

Sju av åtta svarar att kontakter är viktiga för en politisk karriär där den åttonde politikern svarar mer tveksamt:

”På basen är det alltid viktigt att ha kontakter men för någon karriär vetefan om det har varit”.

En av de som har svarat att kontakter är viktiga för en politisk karriär antyder att dessa inte är viktiga baspolitiskt utan mer när man vill nå högre politiska poster.

Om man jämför med den tidigare ställda frågan om kontacters betydelse för dem i intervjun ingående politikers karriärer ser man att lika många anser att kontakter har haft betydelse. Både för deras individuella karriärer och rent allmänt. Den enda avvikelser består i att det inte är samma person som har svarat att kontakter inte har en betydelse. Således har alltså en politiker sagt att kontakter varit oviktiga för ens egen karriär men viktiga för andras. Den här lilla avvikelser påverkar dock inte helheten eftersom det i båda fallen är en sådan stor andel som anser att kontakter är viktiga.

4.2.4 Vilka egenskaper har varit viktiga för din karriär?

Denna fråga berör, precis som frågan lyder, vilka egenskaper som de intervjuade själva anser har varit av betydelse för deras enskilda karriärer.

På den här frågan är svaren väldigt spridda och inga direkta samband går att skönja. Två stycken nämner att man skall vara målinriktad och rikta in sig på ett fåtal frågor:

”Och lägga all energi på dem”.

Två stycken menar att man bör ha ledaregenskaper. Två stycken påstår att man ska vara social och en nämner att man bör tycka om människor. En politiker tycker att det är viktigt att ha en bas att stå på i form av ett ”gäng” som stöder en, i det här fallet Metall. Utöver detta framkommer att man skall lära sig utnyttja kontakter, använda sig av de resurser man har i egenskap av tjänstemän, att kunna uttrycka sig väl i tal och skrift, att ha ett intresse och ha ett ‘gäng’ som stöder en.

Som synes finns inga klara samband bland svarsalternativen i intervjuerna. Det enda egenskapen som flera lyfter fram är någon slags social kompetens, då två stycken nämner att man bör vara social och en anser att man måste tycka om människor. Förutom detta nämns både ledaregenskap och målmedvetenhet som egenskap men inte av sådana kvantiteter att man kan finna det relevant.

4.2.5 Vilka egenskaper är viktiga för en karriär rent allmänt?

Denna fråga behandlar politikernas uppfattningar om vilka egenskaper de tror är relevanta för en politisk karriär i allmänhet. Precis som i frågan om kontakter är syftet med den här frågan att kunna jämföra de förtroendevaldas uppfattningar om sin egen karriär med andras.

Fyra av de intervjuade nämner att en facklig bakgrund är en viktig egenskap, där en av de tillfrågade nämner Metall som en specifik fackförening som har betydelse i Luleå kommun:

”Om man tar den här stan så har det ju varit enklast om man tillhört Metall.”

De andra tre säger:

”Oh ja, därför, säga vad man vill om fackföreningsrörelsen men de håller de sina om ryggen.”;

” Ja det är ingen tvekan om att det är bra. Sen får man ha vilken uppfattning man vill om facket.”;

”Ja, alltså jag tycker att fackligt engagemang borde premieras men det har varit så i alla fall inom socialdemokratin, facklig politisk samverkan.”

Förutom det fackliga engagemanget återfinns inga som helst samband bland svarsalternativen. Egenskaper som nämns är t.ex. tidigare uppdrag, att vissa grupper gynnas av kvotering, att vara pragmatisk, att vara partitrogen, intresse för politiken, synas ute bland folk, kontakter i journalistkåren, arbetarbakgrund och ledaregenskaper.

Det enda viktiga som går att påvisa i denna fråga är att hälften anser att en facklig bakgrund är gynnsam för ett avancemang inom hierarkin. I och med att svaren var så pass spridda i den föregående frågan går det inte att dra några som helst paralleller med frågan om viktiga egenskaper för den egna karriären. De intressanta är dock skillnaderna i svaren mellan dessa två frågor där endast en anser att ett fackligt engagemang varit essentiellt för den egna karriären men hälften tror att det är viktigt för en karriär i allmänhet. Att så få nämner fackligt engagemang som viktigt är också anmärkningsvärt med tanke på att sju av åtta har varit fackligt aktiva och att tre stycken menar att de har blivit nominerade via facket.

4.2.6 Angående informella möten och kontakter

Hit hör frågor som rör vikten av informella möten och kontakter samt på vilken grund de skapas. Frågorna som ställts har varit i stil med: ”*Hur pass viktiga är informella möten och kontakter*”? samt ”*Är gemensamma intressen viktiga för informella möten*”?

Den andra frågeställningen kan vid första anblicken uppfattas som en ledande fråga men har ändå kommit till användning på grund av att en frågeställning i stil med: ”*Hur skapas dessa informella möten*”? kan uppfattas som svårtolkad vilket antagligen hade medfört att den ursprungliga frågan ändå hade fått ställas som en följdfråga.

Av de åtta intervjuade har sju stycken yttrat sig i frågan. Fyra stycken politiker påpekar att informella möten och kontakter har en mycket stor betydelse medan de återstående tre anser att de spelar en *"hyfsad roll"* eller en *"ganska stor roll"*. Således uttrycker alla som har svarat att informella möten och kontakter har en betydelse för ett avancemang inom partiet.

Huruvida det är gemensamma privata intressen eller ej som skapar dessa informella möten svarar två stycken att det antagligen gör det. En förtroendevald antyder att det är på grund av taktiska skäl som dessa skapas. Dock tycker två stycken personer att det är både gemensamma intressen och taktiska skäl som ligger bakom. Sammanlagt nämner följaktligen fyra stycken att det är de privata intressena och tre stycken att det är taktiska skäl som formar de informella nätverken. Utöver detta uttrycker två stycken att de inte tror att de gemensamma privata intressena styr de informella mötena samt att en politiker anser att det snarare är nepotism som ligger som grund.

Att informella möten och kontakter är av betydelsen framkommer tydligt i intervjuerna där alla utom en anser att dessa är av vikt för karriären. Trots att alla inte har värderat betydelsen av de informella mötena som mycket viktiga, talar kvantiteten av de som har aviserat dess vikt för att de informella nätverken ändå har betydelse. Större skillnad framkommer däremot i frågan som gäller av vilken anledning dessa nätverk skapas där både taktiska skäl och personliga intressen anses vara orsak för de informella kontakterna.

4.2.7 Stöps politiker i samma form?

Frågan behandlar om de intervjuade anser att politiker formas in samma mall allt eftersom de stiger i rankingen. Syftet är att ta reda på om tillförskaftet av vissa kapital leder till att de som når toppen i hierarkin likriktas som personer baserat på just dessa kapital.

Fyra av de intervjuade säger på olika sätt att det förekommer. Två stycken anser att politiker definitivt stöps desto högre upp i hierarkin de kommer. En nämner att vissa gör det och andra inte medan den sista hävdar att det har varit så tidigare. Två stycken säger att politiker inte stöps i samma form och två stycken kan inte positionera sig i huruvida det förekommer eller inte.

På den här frågan är det svårt att se några direkta samband som talar för eller mot eftersom det är lika många som säger definitivt Ja som Nej medan de övriga fyra är mer tveksamma.

4.2.8 Sammanfattning

Som tidigare nämnts berör frågor om politikernas uppfattningar och värderingar, det som i Bourdieus teori benämns som kapital. Frågorna har ställts i syfte att urskilja de egenskaper och tillgångar som anses vara värdefulla.

En kapitalform som tydligt träder fram är förmågan att knyta kontakter med andra människor. Denna egenskap skulle man kunna benämna som 'social kompetens' och den faller under Bourdieus kategori 'socialt kapital'. Indikatorer på att social kompetens är av värde består av att så pass många har lyft fram vikten av att ha kontakter. De intervjuade påstår både att kontakter har varit viktiga för deras egen karriär (sju av åtta) men de hävdar även att kontakter är viktiga för en politisk bana generellt (sju av åtta här också). Att kontakter är en resurs och inte enbart ett resultat av tillfällig social interaktion styrks av att de intervjuade även nämner förekomsten av falangbildningar och informella möten och kontakter. Om man nyttjar kontakter för att motverka en annan individ eller skapar informella nätverk för att främja sina mål blir kontakter mer ett medel än konsekvenser av social samverkan som uppstår naturligt när människor träffas.

Självklart kan kontakter skapas utan ett socialt kapital i form av social kompetens. Detta t.ex. genom ´kohandel´ då två individer går ihop för att främja bägges intressen. Inom det politiska fältet kan det röra sig om att rösta på varandras förslag. Man kan dock anta att detta inte är av en stor vikt för en politisk karriär eftersom man antagligen inte har tillräckligt stora resurser för att ´handla´ i begynnelsen av en karriär.

En annan kapitalform som kan spåras är av symbolisk natur, nämligen en bakgrund i fackföreningsrörelsen. Man skulle kunna benämna detta kapital som ´fackföreningskapital´. Det som motiverar förekomsten av sådant kapital är det faktum att fyra stycken politiker har nämnt en facklig bakgrund som en värdefull resurs för en karriär generellt. Man kan tycka att fyra av åtta inte är ett nog starkt samband men då måste man ta i beaktning att av alla de tänkbara valen av viktiga egenskaper har fyra nämnt exakt samma resurs, den fackliga tillhörigheten.

5 Resultat

I detta kapitel kommer svar ges på frågeställningarna utifrån de intervjumaterial som framkommit ur intervjuerna. Till den första frågeställningen som lyder: ”Vilka olika sorters kapital behövs för att avancera inom Socialdemokraterna i Luleå”? kan man utifrån materialet urskilja två stycken typer av kapital. Det första kapitalet som politikerna påvisar, består av ett socialt kapital i form av social kompetens. Det andra kapitalet utgörs av ett symboliskt kapital i form av fackföreningskapital. Anledning till att inte exempelvis arbetarbakgrund, som sju av åtta har, räknas till kapital beror på att kriteriet för att ett kapital skall anses vara just ett kapital ligger i att ett kapital måste ha ett erkänt värde hos de inom fältet ingående aktörerna. Påpekas bör att endast en individ av de utfrågade har nämnt arbetarbakgrund som ett värdefullt kapital.

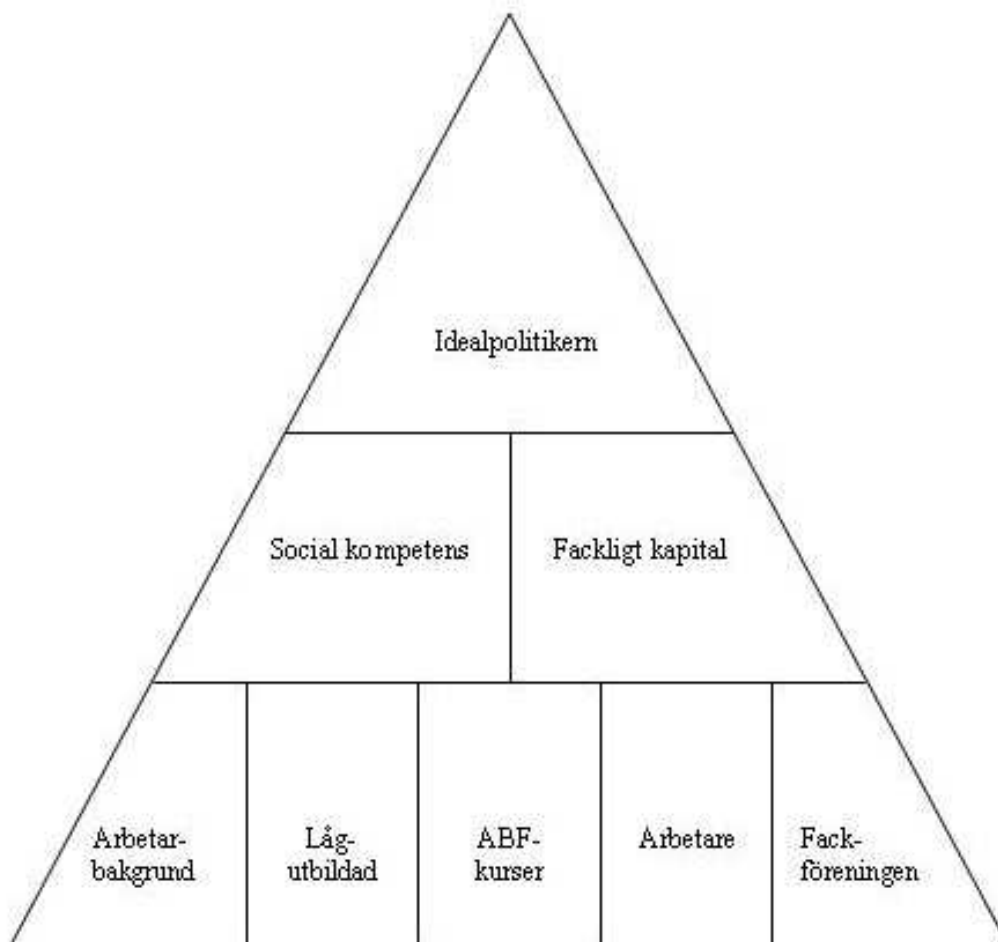
Den andra frågeställningen, ”Givet att det går att finna olika sorters kapital som behövs för att avancera inom partiet, leder då detta till en politisk likriktning bland politiker som innehar de centrala posterna”? är utifrån materialet svårare att besvara. Den enda fråga som direkt berört den här frågeställningen är ”*Stöps politiker i samma form*”? och

behandlas i kapitel 4.2.7. Svaren på denna fråga är så pass spridda att inga direkt samband går att se. Eftersom social kompetens verkar vara ett viktigt kapital så kan man anta att politiker som har nått en högre position innehaft en sådan kompetens eller resurs men det är inget som framgår i materialet.

Den tredje och sista frågeställningen som lyder: ”Givet att det går att finna olika sorters kapital som behövs för att avancera inom partiet, på vilket sätt artar sig den politiska rekryteringen? Handlar det om ett s.k. gate-keepersystem, där endast de med rätt kapital kommer igenom eller handlar det om en sorts inskolning där man först efter inträdet formas och anammar de rätta kapitalen”? är också svår att besvara. Det enda som kan urskiljas ur intervjumaterialet är uppfattningen om att fackföreningskapital är något som ses som positivt bland politikerna. Detta i kombination med att sju av åtta av de intervjuade har varit fackligt aktiva och tre av dessa har själva blivit nominerade av Metalls S-fackklubb, tyder på att det finns ett visst inslag av `gate-keeping`. Dock är inte ett fackligt engagemang ett måste för att stiga i graderna men som det framgår i materialet är det en viktig egenskap och därför kan man anta att dessa individer lättare släpps upp genom hierarkin.

5.1 En idealtyp växer fram

Om man skall försöka sammanfatta intervjumaterialet från de ingående politikerna växer en hypotetisk idealtyp fram. Denna idealtyp är ett slags ´medelvärde´ av politikerna i uppsatsen. Idealtypspolitikern har för det första en arbetarbakgrund och inga högre studier, däremot har idealtypen utbildat sig genom ABF. Politikerna har för det andra följt upp sin bakgrund i egenskap av att ha varit yrkesverksam som arbetare i likhet med sina föräldrar (i synnerhet fadern). Vidare har denna individ varit fackligt aktiv, i och med det har också intresset för politiken väckts. Utöver detta besitter idealpolitikern socialt kapital i form av social kompetens samt symboliskt kapital i form av fackföreningskapital. Denna idealtyp kan sammanfattas i följande modell:

Figuren representerar en hypotetisk idealtyp av politikern som den framkommer i denna studie. Det nedersta fältet representerar idealtypens bakgrund. Exempelvis har politikern en arbetarbakgrund och är lågutbildad. Det mellersta fältet representerar det som Bourdieu kallar "socialt kapital". Dessa kapital kommer i form av "social kompetens" och "fackligt kapital" och är viktiga för ett avancemang inom hierarkin.

6 Slutdiskussion

En studie av det här slaget behöver naturligtvis inte enbart tillämpas på det socialdemokratiska partiet utan kan även användas till andra partier. Även om studier av andra partier skulle komma att generera andra sorters kapital och egenskaper som anses ha värde, kan ändå metodiken från denna uppsats tillämpas.

Det är alltid problematiskt att genomföra intervjuer av den här typen. Det svåra ligger i att hitta en bra balans mellan antalet frågor och hur pass informativa svar de genererar. Å ena sidan kan man ställa få frågor och låta den intervjuade tala mer fritt i hopp om att få så ärliga svar som möjligt p.g.a. samtalets spontanitet. Å andra sidan kan man ställa fler och mer ledande frågor som riktar sig in på mer specifika ämnen. Nackdelen med det första sättet att intervjua ligger i att man riskerar att komma ifrån ämnet och missa viktiga punkter. Resultatet av intervjuerna blir dessutom mer svåröverskådligt då ett och samma ämne kan tas upp i flera olika delar av samtalet. Nackdelen med det andra sättet, med fler och mer specifika frågor, består i att man riskerar plantera svaren i munnen på dem som intervjuas. Fler frågor riskerar att inskränka på spontaniteten och kortar ner svaren, framförallt på frågor som har mer av fasta svarsalternativ, såsom Ja och Nej. Exempelvis på frågor som ”Tycker du att xxx är en viktig egenskap”?

Efter att ha genomfört dessa intervjuer kan man konstatera att en uppföljning av intervjuerna hade varit på sin plats. Det har under samtalens gång vuxit fram nya frågor som hade varit intressanta att ställa till samtliga politiker, samt att den här intervjuformen inte alltid gav den önskvärda mängden information till vissa frågor. En sådan uppföljning hade varit tidsmässigt omöjligt för detta arbete men det skulle onekligen ha varit intressant att genomföra. Med facit i hand kan man även konstatera att det hade varit lämpligt att ha ställt fler frågor som berör specifika sorters kapital efter att ha ställt frågan ”Vilka egenskaper tycker du är viktiga för en politisk karriär”?

För att kommentera själva resultatet av intervjuerna är det intressant att fackföreningsrörelsen ändå har det inflytande de har över politiken inom socialdemokratin som det verkar. Det faktum att hela sju av åtta har varit aktiva inom

rörelsen och tre stycken politiker har nominerats av samma S-fackklubb tyder på att facket har en inflytelserik roll inom det aktuella politiska fältet, även om dess roll inte är totalt dominant. Detta leder in på en demokratifråga i allmänhet och en representationsfråga i synnerhet. Vem skall partierna representera? Hur påverkas representativiteten av att, som i detta fall, så pass många politiker har en facklig bakgrund då inte alla är anslutna till den specifika fackföreningen? Hur påverkas representativiteten av att Metall som ett LO-förbund har skolat in tre av åtta politiker i denna uppsats? Är LO och Metall, som är socialdemokratiska, representativa för alla dess medlemmar då förmodligen inte alla dessa är socialdemokrater?

Skall partiet söka sig till medborgarna eller skall medborgarna söka sig till partiet? Skall partiet driva frågor som gynnar en eller flera specifika grupper eller skall partiet drivas av en genomsyrande idé där alla som delar den idén söker sig till partiet? Dessa frågor är naturligtvis normativa och inga universella svar på sådana finns. Utan det är upp till varje enskild individ att ta ställning i dessa frågor.

Källförteckning

Halvardson, Arne et al, *Sveriges Statsskick*, Falköping: Almqvist & Wiksell 2000

Broady, Donald. *Sociologi och Epistemologi*. Stockholm: HLS förlag 1990

Bordieu, Pierre. *Om televisionen*. Stockholm: Brutus Östlings Bokförlag Symposium 1998

Hadenius, Stig; Weibull, Lennart. *Massmedier*. Stockholm: Albert Bonniers Förlag 2003

Petersson Olof, *Svensk Politik*, Stockholm: C.E. Fritzes 1993

Svenning, Conny. *Metodboken*. Eslöv: Lorentz förlag 2000

Vetenskapsrådet, *Forskningsetiska principer inom humanistisk- samhällsvetenskaplig forskning*. Stockholm 2002

Hirdman, Yvonne. *Den socialistiska hemmafrun och andra kvinnohistorier*. Stockholm: Carlsson Bokförlag 1992

Internet 1

Riksdagen

http://www.riksdagen.se/arbetar/demgrund/grund_k.asp

2004-12-30

Internet 2

Socialdemokraternas partistadgar

http://www.sap.se/sapdesign.nsf/main?openagent&Layout=2a_nivan&docid=A04CD6A00951EF76C1256B9C004CAA152004-12-30

2005-05-04

Internet 3

Arbetarnas Bildningsförbund

<http://www.test.abf.se/?PortalPageId=801&NaviId=840>

2005-05-04

	Föräldrarnas Syssetsättning	Utbildning	Annan utbildning
Alfa	Far Småbrukare/ Vägverket	6-årig folkskola Fortsättningskola 6 månader Lokförarutbildning	
Beta	Far grundmontör Mor sjuksköterska, sedan hemmafru, sedan skolbispisning	Grundskola, gymnasium naturvetenskapligt program, inriktning miljövardsteknik Militärhögskola	Handledarutbildningar, juridik, ledarutbildningar och personlig utveckling inom föreningslivet
Gamma	Far lantarbetare Mor hemmafru	8-årig folkskola 2-årig praktisk yrkesskola, inriktning murare. 47 högskolepoäng, pedagogik, div. ekonomi	Lite cirklar via ABF Marknadsföring och ledarskap via HSB
Delta	Reparatör, diverse arbeten	9-årig Folkskola 3-årig yrkesskola, inriktning mekaniker	Mycket via ABF och LO. T ex informationsteknik, ledarskap, förhandlingsteknik
Epsilon	Far järnverksarbetare	Grundskola	Mycket studiecirklar via ABF. Även lett utbildningar på ABF.
Digamma	Far järnverksarbetare	Folkskola	Mycket cirklar via ABF. Fackligt och sambällsekonomi.
Zeta	Skogsarbetare, grovarbetare Mor hemmafru	7-årig folkskola Brevinstitut, mätkurs Yrkesutbildning som elektriker, elingenjör	Cirklar via ABF. B la datorkurser
Eta	Ordförande i en politisk nämnd för Socialdemokraterna	Folkskola, realskola naturvetenskaplig gren, Seminarium (lärarytildning), fil. Kand. konstvetenskap, svenska och pedagogik	Politisk utbildning via partiet.

	Föreningsverksamhet	Arbeten	Fackligt aktiv
Alfa	Godtemplarelogen	Bagare Lokmästare och byråassistent åt SJ Tjänsteledig på full tid som kommunalråd fram till pensionering	Lokmannaförbundet Ordförande i Luleå och Linköping
Beta	Elevrådsordförande på högstadiet, fältbiologerna, Unga örnar, startade kåren i militärhögskolan, SSU. Distriktsordförande i Unga Örnar. Ordförande i SSU Luleå.	Yrkesofficer. Tjänstledig på heltid. Projektledare i Stockholm.	Tidigare aktiv på flottiljen i officersförbundet.
Gamma	Scouterna som liten. 4H (knuten till landsbygd) Unga örnar som tonåring, distriktsordförande i SSU Skåne. Även i förbundsstyrelsen. Med Göran Persson, Margot Wallström, Janne Nygren, Anna Lind.	Murare. Jobbat åt HSB som förvaltare. Ej varit anställd under politikertiden.	Aktiv i Byggnadsarbetareförbundet. Sedan aktiv i SIF.
Delta	Skrev åt Kamratposten. Intresserad av skolfrågor, skolinformation via LO.	NJA/SSAB Tjänstledig som politiker	Aktiv i Metalls S-facklubb.
Epsilon	Unga örnar som ung. Lite i kyrkan. Medlem i SSU nu men inte som ung.	Växeltelefonist NJÄ/SSAB Tjänstledig som politiker	Aktiv i Metall. Suttit i gruppstyrelserna och avdelningsstyrelsen i Metall.
Digamma	Passiv medlem i SSU	Springpojke, varit till sjöss som tonåring. NJA/SSAB fram till pension. Tjänstledig som politiker.	Aktiv i Metall.
Zeta	i.u.	Jobbat på åkeri. ”Allt i allo” på kraftverksbygge åt Vattenfall. Elektriker.	Tidigare aktiv i Livsmedelsarbetarförbundet (fixa det sen)
Eta	IOGT mot sin vilja.	Lärare och rektor.	NEJ

	Diskuterade ni politik hemma?	Var föräldrarna politiskt aktiva?	Hur väcktes intresset för politiken?
Alfa	Nej	i.u. (Troligtvis inte)	Via facket
Beta	Inte under uppväxten. Men allt eftersom i o m den politiska karriären.	Ingen har varit partipolitiskt aktiv.	Tidigt samhällsengagemang. Miljöfrågor triggade steget in i politiken. Även Unga Örnar och fältbiologerna spelade roll.
Gamma	Nej. Ibland lite fackligt.	Far var inte politiskt aktiv.	När Sovjet ockuperade Tjeckoslovakien 1968.
Delta	Ja. Pratade mycket politik hemma. Från båda sidor av släkten. (dock ej mor & far)	i.u. (Troligtvis inte) Men andra i släkten. T ex mostrar	Började smått i olika steg. Rättviseintresse hemifrån. Intresset ökade via facket.
Epsilon	Ja. Pratade mycket politik hemma.	Inga släktingar är politiskt aktiva	Facket otillräckligt i att driva igenom beslut En mentor i S-föreningen också bidragande Frågan om nattdagis väckte också ett intresse
Digamma	i.u.	Nej	Primärt via facket. Facket otillräckligt i att driva genom beslut
Zeta	Inte i familjen. Men många gäster som pratade politik.	i.u. (Troligtvis inte)	Omedvetet via facket. Intresset kom stegvis via facket.
Eta	i.u.	Far aktiv politiker. Ordförande i fritidsnämnden. (Ej i Luleå)	Israelfrågan ledde till ett medlemskap i en socialdemokratisk studentförening.

	Aktiv i ungdomsförbundet?	Vem nominerade dig och varför?
Alfa	Fanns inget	Partikamraterna till styrelsen i en nämnd. Halkade in i styrelsen. Ej aktiv själv. Hade visat framfötterna i SJ, engagerad i arbetarkommun, även ordf. i arbetarkommun vilket var en fjäder i hatten. Kamraterna i arbetarkommuns styrelse nominerade. Ordförandeposten nominerad via föreningen. Liten konkurrens, många ville inte ha en Metallare. Goda insatser som ordf. i styrelsen också viktiga.
Beta	Ja Ordförande i SSU Luleå.	Nominering till en kommitté p g a bristande konkurrens. Nominering till SSU ordf. via kompisar inom SSU. Betonar vikten av personkontakter. Att kompisarna talar väl om en. Strävade inte efter ordf. posten. Till ordf. i nämnden lobbade SSU för att få in fler unga politiker, SSU hittade allierade för att föra fram namnet. Betonar även där vikten av kontakter som talar väl om en.
Gamma	Ja Distriktsordförande i SSU Skåne. Även i förbundsstyrelsen	Fick förfrågan om att bli nominerad till styrelsen i en nämnd. Var i o m detta aktiv själv. Betonar vikten av kontakter. SSU posten nominerad av partiet.
Delta	i.u. (troligtvis inte)	Det är andra som har nominerat. Att ha en stark organisation som Metall i ryggen är ett plus. Kontakter kan ha en viss på verkan.
Epsilon	Nej, inte som ung Medlem som vuxen	Fick förfrågan av S-föreningen att bli nominerad. Att ha kontakter och stöd är viktigt. Nominerades av Metalls S-fackklubb. Var själv aktiv för att bli nominerad. Bristande konkurrens. Anser att kontakter var betydande.
Digamma	Nej Passiv medlem i SSU	Blev nominerad av Metalls S-fackklubb. Sågs som en representant för ”stålet”.
Zeta	i.u. (Troligtvis inte)	Nominerad av andra. Troligen p g a andras lathet. Kände sig framknuffad av S-föreningen. Tror inte att kontakter haft en betydelse
Eta	Nej Fanns inget	Nominerad av S-kvinnor. Blev inte nominerad förrän efter att gått med i S-kvinnorna. Jättevägigt roll i att nominera kvinnor. Ordförandenomineringen mera på eget initiativ.

	Har kontakter hjälpt dig i karriären?	Trod du att du har blivit motverkad någon gång?	Om falanger? (frågan har ställts på olika sätt)	Vilka egenskaper har varit viktiga för din karriär?
Alfa	Ja, otroligt viktigt	Ja, det tillhör det politiska rävspelet	Har upplevt falangbildningar	Att lära mig utnyttja kontakter. Lära mig utnyttja människor med kunskap än jag (tjänstemän)
Beta	Det tror jag definitivt, personkontakter genom relationer	Definitivt, det blir man inom politiken	Luleå har varit kännetecknat av ett internt falangsystem Tror att det gäller att välja rätt falang	Social, en organisatör, ledaregenskaper
Gamma	Ja, helt avgörande	Nja, alla som kandiderar högst upp har motstånd	Tycker det är lite falangbildningar	Att välja ett fåtal frågor och lägga all energin på dem
Delta	Det kan ha påverkat litegrann	Ja, det har man känt	Ja, nog gör det det	Lätt att uttrycka mig i tal och skrift, lidelse för att stå upp för dem svaga,
Epsilon	Ja, det tror jag	Ja, det har jag känt av	i.u.	Jag tror jag uppfattas som rakryggad, jag är väldigt social och lätt att få kontakt med människor
Digamma	Det måste det ha gjort	Vid nomineringstillfällen så hade man alltid grupper emot sig	Det var olika grupper; kvinno-, tjänstemanna- och fackliga grupper	Intresse är det viktigaste, man måste också ha ett gäng som stöder dig, jag har haft Metall som bas
Zeta	Egentligen inte	Ja, det har jag märkt	i.u.	Man måste tycka om människor
Eta	Ja, det har hjälpt mig	Ja, det har jag känt	Det är mycket falangbildningar, det är det i alla stora partier	Ledaregenskaper, målinriktad, se till att få saker gjort

	Tror du vissa egenskaper premieras	Hur viktiga anser du kontakter är för en politisk karriär	Hur pass viktiga är informella möten och kontakter?	Är gemensamma intressen viktiga för informella relationer?
Alfa	Facket är en oerhört stark faktor om man har dem bakom sig, duglighet	Otroligt viktigt med personliga kontakter	Det är självklart väldigt värdefullt om man har kontakter på den vägen	Antagligen, det gör dem säkert
Beta	Tidigare uppdrag, vissa grupper kan premieras via kvotering ex. kvinnor, ungdomar, invandrare	Jag tror att kontakter är viktiga	Tror det har en stor roll men långt ifrån allt	Man har blivit betydligt bättre på att undvika ”bastupolitik”
Gamma	Att kunna lyssna, inte prata för mycket, pragmatisk och praktisk	Det är helt avgörande	Det har en otroligt stor roll	Jag tror de intressen man har som skapar de informella nätverken
Delta	Tror att fackligt engagemang premieras, ibland kan det vara bra med goda kontakter	Inte baspolitiskt, kan ha betydelse för de högre uppdragen	Det har en hyfsad roll, svårt att definiera hur viktigt	Det är blandning mellan taktiska skäl och personliga intressen
Epsilon	Att vara partitrogen, socialkompetens	Tror de är mycket viktiga	Ganska stor roll	Både och (som ovan)
Digamma	Eget intresse	Baskontakter är viktiga (tveksam)	i.u. (tveksam)	Det tror jag inte *(kom ihåg jaktklubben)
Zeta	I Luleå är det enklast om man tillhör Metall, social kompetens väldigt viktigt	Ja de är viktiga	Det var viktigare förut men tycker det har slätats ut nu	Mer nepotism än gemensamma intressen
Eta	Ledaregenskaper, synas ute bland folk, ha rätt kontakter i journalistkåren, duktig att skaffa sig vänner, fackligt, arbetarbakgrund	Kontakter är viktiga	Ja	Mest av taktiska skäl

	Tycker du att politiker stöps i samma form desto högre upp i hierarkin du kommer?	Hur tror du att proportionen mellan karriärister och idealister ser ut?	Kan man göra karriär som idealist?	
Alfa	Visst finns det dem som lätt tar efter andra också, men även de som inte gör det.	Antagligen jämnt fördelat.	Ja.	
Beta	Tidigare har det definitivt varit så.	Jämnt fördelat	i.u.	Genuskamp Facket
Gamma	Nej, det tycker jag inte. Det kanske finns mycket av det i alla fall.	Antagligen jämnt fördelat.	Ja	Facket Genuskamp
Delta	Ja, det blir allt mer och mer.	Fler karriärister än idealister	Ja	Genuskamp Nätverk
Epsilon	Nä, det tror jag inte.	Antagligen jämnt	Ja	Genuskamp Nätverk Facket
Digamma	Finns risk för det också.	Fler idealister än karriärister	Ja	Facket
Zeta	Ja.	Fler karriärister än idealister	Svårare	
Eta	Nej	Fler idealister än karriärister	i.u.	Nätverk Genuskamp